

Motion till riksdagen

2012/13:U323

av **Thomas Strand m.fl. (S)**

Ursprungsmärkning av israeliska bosättarprodukter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att den svenska regeringen både nationellt och i EU kraftfullt verkar för att ursprungsmärkningen av israeliska bosättarprodukter säkerställs i enlighet med EU:s associeringsavtal med Israel.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att regeringen beslutar om svenska riktlinjer för märkning av produkter från israeliska bosättningar på den ockuperade Västbanken

Motivering

Sydafrika har nyligen beslutat att införa en särskild märkning för produkter från israeliska bosättningar. Storbritannien införde redan 2009 en märkning och fler länder är inne på samma spår. Det är nu dags att även Sverige inför märkning av produkter från israeliska bosättningar på den ockuperade Västbanken.

Trots världssamfundets protester har de illegala bosättningarna på Västbanken bara blivit fler och fler. Denna medvetna israeliska bosättningspolitik hotar allvarligt en fredsuppgörelse mellan Israel och Palestina. Ett led i denna bosättningspolitik är att varor som produceras på ockuperad palestinsk mark av israeliska bosättare märks som israeliska varor, trots att det enligt EU:s associeringsavtal med Israel ska säkerställas att produkter från israeliska bosättningar separeras från produkter producerade i Israel. En dom i EU-domstolen bekräftar att systemet med ursprungsmärkning inte fungerar tillfredsställande. Förmodligen är det många bosättarprodukter som under årens lopp har exporterats tullfritt till EU. Det har gynnat israelisk ekonomi. Det

Fel! Okänt namn på

betyder också att konsumenter i EU inte medvetet har kunnat avstå från att köpa dessa produkter.

Den rättsliga grunden för EU:s samarbete med Israel utgörs idag av det associeringsavtal som ingicks mellan EU och Israel 1995 och som trädde i kraft fem år senare. Genom att underteckna associeringsavtalet har Israel förbundit sig att respektera folkrätten och FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Även EU har i och med undertecknandet en juridisk skyldighet att arbeta för att Israel följer internationell rätt och att reagera på kränkningar av densamma.

Det torde vara svårt för någon seriös och sakkunnig observatör att förneka att Israel åtnjuter en unikt privilegierad särbehandling. Israel har upprepade gånger gjort sig skyldig till brott mot internationell rätt och de mänskliga rättigheterna. Trots det fortsätter Israels gynnsamma samarbetsrelation till EU i stort sett oinskränkt.

Frågan om ursprungsmärkningen är ett exempel på att EU har sett mellan fingrarna för länge. Därför har EU-domstolen krävt en bättre ursprungsmärkning eftersom det förmodligen är så att det är många bosättningsprodukter som tullfritt kommer in i EU. Enligt en rapport från Palestinagrupperna i Sverige så bekräftas att EU inte har utarbetat effektiva instrument för att utesluta bosättningsprodukter från frihandelsavtalen med Israel. Under 2004–2005 förhandlades en teknisk överenskommelse fram mellan EU och Israel som praktiskt skulle hantera denna ursprungsmärkning. Men EU-domstolens utslag visar tydligt att denna tekniska överenskommelse har tydliga brister. Det är därför som EU-domstolen vill se en bättre ursprungsmärkning av israeliska varor. EU måste därför agera kraftfullare i frågan och kräva en tydligare ursprungsmärkning av produkter producerade av bosättare på den av Israel ockuperade Västbanken. Ett system som innebär att ursprungsmärkningen även syns i konsumentledet.

EU-domstolens dom är principiellt mycket viktig. Den har både ekonomisk och politisk betydelse. Systemet med ursprungsmärkning markerar att bosättningarna inte är en del av Israel. Tanken med ursprungsmärkningen är att det ger oss som konsumenter en möjlighet att protestera mot den politik som Israel för samt att det sätter en ekonomisk press på Israel. För Israels exportintäkter är stora. EU är Israels näst största exportmarknad efter USA. År 2008 exporterade Israel varor till EU till ett värde av drygt 120 miljarder kronor. Enligt tyska Der Spiegel så är en tredjedel av dessa produkter helt eller delvis tillverkade på ockuperat område. Det betyder att med stor sannolikhet har varor från bosättningar exporterats tullfritt till EU.

Nu måste EU-ländernas tullmyndigheter tillämpa en striktare syn på varor från bosättningarna när associeringsavtalet med Israel tillämpas. Vi motionärer menar att det är dags att skärpa skrivningar om ursprungsmärkningen med tanke på det som nu framkommit i och med EU-domstolens dom. Den svenska regeringen bör därför verka för att EU ska agera kraftfullare i frågan om ursprungsmärkning för att säkerställa att associeringsavtalet följs.

Vi menar dessutom att riksdagen ska tillkännage för regeringen sin mening om vikten av att den svenska regeringen beslutar om riktlinjer för märkning av produkter från israeliska bosättningar på den ockuperade Västbanken.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 2 oktober 2012

Thomas Strand (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Christer Engelhardt (S)

Hillevi Larsson (S)

Johan Andersson (S)

Karin Åström (S)

Kerstin Engle (S)

Maria Stenberg (S)

Monica Green (S)

Suzanne Svensson (S)

Sven Britton (S)

Eva-Lena Jansson (S)

Hans Hoff (S)

Jonas Gunnarsson (S)

Jörgen Hellman (S)

Katarina Köhler (S)

Krister Örnfjäder (S)

Peter Hultqvist (S)

Sara Karlsson (S)

Åsa Lindestam (S)